

คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา
กลุ่มโรงเรียนที่ปิงกรวิทยาพัฒน์ในพระราชูปถัมภ์ฯ
THE CHARACTERISTICS OF PROFESSIONAL SCHOOL
ADMINISTRATORS IN THE DIPANGKORN WITTHAYAPAT SCHOOL
GROUP UNDER THE ROYAL PATRONAGE

สุพัตรา วงษ์สุวรรณ^{1*} และสุทธิพงษ์ บุญผดุง²
Supattra Wongsuwan^{1*} and Suttipong Boonphadung²
E-Mail : s64561802057@ssru.ac.th

^{1, 2}ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
^{1, 2}Master of Education Program in Educational Administration

(Receipt of the manuscript: February 3, 2026; Receipt of the revised manuscript: April 28, 2026; Acceptance of the final manuscript: May 7, 2026)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนที่ปิงกรวิทยาพัฒน์ในพระราชูปถัมภ์ฯ 2) เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนที่ปิงกรวิทยาพัฒน์ในพระราชูปถัมภ์ฯ ปีการศึกษา 2568 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานและวุฒิการศึกษา โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ Krejcie & Morgan (1970) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 175 คน จากนั้นดำเนินการสุ่มใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 50 ข้อ มาตรฐานส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .985 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) การทดสอบค่าทีและทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ผลการวิจัยพบว่า 1) คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนที่ปิงกรวิทยาพัฒน์ในพระราชูปถัมภ์ฯ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด 2) การเปรียบเทียบคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนที่ปิงกรวิทยาพัฒน์ในพระราชูปถัมภ์ฯ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า โดยรวมด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความเป็นผู้นำ

*Corresponding author e-mail: s64561802057@ssru.ac.th

ด้านบุคลิกภาพมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านมนุษยสัมพันธ์ และ ด้านวิสัยทัศน์ มีความแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน รายด้านพบว่า ด้านความเป็นผู้นำ และ ด้านบุคลิกภาพ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: คุณลักษณะ / ความเป็นมืออาชีพ / ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

The objectives of this research were: 1) to examine the professional characteristics of school administrators in the Dipangkorn Witthayapat School Group under the Royal Patronage, and (2) to compare these characteristics based on the perceptions of administrators and teachers in the academic year 2025, classified by work experience and educational qualifications. The sample size was determined using the Krejcie and Morgan (1970) table, yielding 175 participants selected through simple random sampling. The research instrument was a 50-item, five-point Likert-scale questionnaire with a reliability coefficient of .985. Data were analyzed using mean ($\bar{X}$), standard deviation (SD), Independent t-test, and one-way analysis of variance (ANOVA). The findings revealed that: 1) the professional characteristics of school administrators, both overall and across all aspects, were rated at the highest level, and 2) the comparison of the professional characteristics of school administrators in the Dipangkorn Witthayapat School Group under the Royal Patronage, classified by work experience, revealed statistically significant differences at the .05 level in morality and ethics, leadership, and personality. However, when considered by individual aspects, no statistically significant differences were found in human relations and vision. When classified by educational qualifications, no statistically significant differences were found overall. However, significant differences at the .05 level were found in leadership and personality.

Keywords: Characteristics, Professional, School Administrators

บทนำ

ในสภาพสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงของยุคสมัยเน้นการพัฒนาสิ่งใหม่ ๆ รอบตัว การหยุดทำสิ่งเดิมและมองหาสิ่งที่จะสามารถต่อยอดได้ในอนาคตรวมไปถึงการแสวงหาโอกาสใหม่ ๆ ให้ทันกับกระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคม แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570) และยุทธศาสตร์ชาติ มุ่งให้เรียนรู้อย่างต่อเนื่องเพื่อตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต ได้รับการพัฒนาในทุกมิติ การบริหารสถานศึกษาจึงต้องมีการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคนี้ เพราะการประสบความสำเร็จหรือการประสบความสำเร็จล้มเหลวของสถานศึกษาขึ้นอยู่กับศักยภาพของผู้บริหารสถานศึกษา สิริขวัญ อาจิชัย (2565, น. 42-55) กล่าวถึงคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการบริหารสถานศึกษา ผู้บริหารที่มีความเป็นมืออาชีพจะสามารถบริหารจัดการองค์การทางการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความสามารถในการกำหนดวิสัยทัศน์ การวางแผนเชิงกลยุทธ์ การตัดสินใจ การสร้างแรงจูงใจให้บุคลากร รวมทั้งการสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับ กรรณิการ์ เพชรฉกรรจ์ (2568, น. 211-220) กล่าวถึงผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ จำเป็นต้องปรับบทบาทจากผู้ควบคุมงานมาเป็นผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ที่สามารถบริหารจัดการองค์การโดยยึดหลักการมีส่วนร่วม ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม และพัฒนาองค์กรให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ เพื่อให้บุคลากรสามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองได้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะส่งผลให้สถานศึกษาสามารถปรับตัวและพัฒนาได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมในศตวรรษที่ 21 สอดคล้องกับ จุฑามาส อีรภาพสถาพร (2568, น. 25-34) กล่าวว่าในยุคดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีความสามารถในการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาการบริหารงานด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นการบริหารงานวิชาการ การบริหารบุคลากร การบริหารงบประมาณ และการบริหารงานทั่วไป เพื่อให้การดำเนินงานของสถานศึกษามีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและสังคมในปัจจุบัน

คุณลักษณะของการเป็นผู้บริหารมืออาชีพส่งผลให้การบริหารสถานศึกษาบรรลุจุดหมายตามนโยบายของสถานศึกษาโดยเฉพาะผู้บริหารที่มีคุณลักษณะในด้านการมีคุณธรรม จริยธรรม ด้านความเป็นผู้นำ ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์และด้านวิสัยทัศน์ อีกทั้งการปฏิบัติตนยังส่งผลในประสิทธิภาพการทำงานของครูและบุคลากรซึ่งการที่จะประสบความสำเร็จได้นั้นส่วนหนึ่งมาจากการเป็นผู้ที่มีทักษะความรู้ ความเข้าใจ

มีเทคนิคด้านการบริหารจัดการในด้านต่าง ๆ และมีทักษะความเป็นผู้นำดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีทักษะเฉพาะตัวส่งผลให้เกิดความน่าประทับใจสามารถบริหารจัดการสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพในสภาพแวดล้อมของโรงเรียนที่หลากหลาย ความก้าวหน้าอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีการสื่อสารช่วยให้ผู้เรียนรู้ถึงการพัฒนาทางเทคโนโลยีที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วและก้าวกระโดด โดยไม่จำกัดด้านเวลาและสถานที่ ส่งผลให้เกิดรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายและทันสมัยมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ วิจุลย์ วงสะพงษ์ (2566, น. 1) ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับทุกคนไม่ว่าจะเป็นครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครองนักเรียน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีวิสัยทัศน์การสร้างแรงบันดาลใจ ด้านลักษณะความเป็นมืออาชีพมีความความรู้และเทคนิคการบริหารงานใหม่ๆที่ต้องอาศัยทักษะกับความชำนาญในการบริหารงานทุกด้าน ด้านจริยธรรมและความรับผิดชอบต้องมีวินัยในตนเองเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ครูผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษาและด้านบุคลิกภาพมีบุคลิกภาพที่ดีมีวุฒิภาวะทางอารมณ์สามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองได้

ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมีคุณลักษณะความสามารถด้านการบริหารสถานศึกษาเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อองค์กร ความอยู่รอดในโลกยุคปัจจุบันในปัจจุบันอยากเห็นผู้บริหารที่มีความเป็น “ผู้บริหารมืออาชีพ” หมายถึง บุคลากรทางการศึกษาที่มีความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์สอดคล้องต่อลักษณะของวิชาชีพชั้นสูงด้านการบริหารการศึกษา โดยบทบาทและการรับผิดชอบต่อการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ ทั้งในด้านการบริหารบุคลากรครูและการจัดการเรียนการสอน นอกจากนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคปัจจุบันยังจำเป็นต้องทำหน้าที่เป็นผู้นำทางวิชาการและเป็นผู้ดำเนินการขับเคลื่อนการปฏิรูปการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ โดยต้องมีความสามารถในการกำหนดทิศทาง พัฒนา และส่งเสริมคุณภาพการจัดการศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ประสานการมีส่วนร่วมของครู ผู้ปกครอง กรรมการสถานศึกษา ชุมชนและผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ ในการระดมความสามารถและทรัพยากรเพื่อการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตลอดจนจัดให้มีกระบวนการประกันคุณภาพเพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ

กลุ่มโรงเรียนที่ปิงกรวิทยาพัฒน์ในพระราชูปถัมภ์ฯ ประกอบด้วยสถานศึกษาจำนวน 6 โรงเรียน อยู่ภายใต้สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา โดยอยู่ในความกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ กลุ่มโรงเรียนที่ปิงกรวิทยาพัฒน์ในพระราชูปถัมภ์ฯ มีแนวทางในการพัฒนาและจุดเน้นสำคัญต่อการขับเคลื่อนการจัด

การศึกษา โดยมุ่งพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพครู ควบคู่กับการส่งเสริมการบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม สอดคล้องกับพันธกิจของโรงเรียนในพระราชูปถัมภ์ฯ เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน และในการยกระดับคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืนยังพบว่ากลุ่มโรงเรียนที่ปิงกรวิทยาพัฒน์ในพระราชูปถัมภ์ฯ ยังขาดการศึกษาที่มุ่งเน้นคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษารวมทั้งยังไม่มีข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ชัดเจนเกี่ยวกับระดับคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารความแตกต่างของคุณลักษณะดังกล่าวตามปัจจัยส่วนบุคคล เช่น ประสบการณ์ในการทำงานหรือวุฒิการศึกษา

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนที่ปิงกรวิทยาพัฒน์ในพระราชูปถัมภ์ฯ ซึ่งการเป็นผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมีคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพทั้งในด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความเป็นผู้นำ ด้านบุคลิกภาพ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านวิสัยทัศน์ เพื่อใช้ผลการศึกษาเป็นแนวทางในการพัฒนาและเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนที่ปิงกรวิทยาพัฒน์ในพระราชูปถัมภ์ฯ
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนที่ปิงกรวิทยาพัฒน์ในพระราชูปถัมภ์ฯ จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานและวุฒิการศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนที่ปิงกรวิทยาพัฒน์ในพระราชูปถัมภ์ฯ โดยผู้วิจัยรวบรวมเนื้อหาเกี่ยวกับคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา จากเอกสารที่เกี่ยวข้องมาสังเคราะห์กำหนดคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 5 คุณลักษณะ ดังนี้ 1) คุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรม 2) คุณลักษณะด้านความเป็น

ผู้นำ 3) คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ 4) คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์ 5) คุณลักษณะด้านวิสัยทัศน์

2. ขอบเขตด้านประชากร

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในกลุ่มโรงเรียนที่ปทุมธานีพัฒนาในพระราชูปถัมภ์ฯ จำนวน 6 โรงเรียน 306 คน

2.2. กลุ่มตัวอย่างได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนที่ปทุมธานีพัฒนาในพระราชูปถัมภ์ฯ กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง krejcie และ Morgan ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 175 ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่

3.1.1 ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

3.1.1.1 น้อยกว่า 5 ปี

3.1.1.2 5-10 ปี

3.1.1.3 มากกว่า 10 ปี

3.1.2 วุฒิการศึกษา

3.1.2.1 ปริญญาตรี

3.1.2.2 สูงกว่าปริญญาตรี

3.2 ตัวแปรที่จะศึกษา ได้แก่ คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนที่ปทุมธานีพัฒนาในพระราชูปถัมภ์ฯ” ครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา และเพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนที่ปทุมธานีพัฒนาในพระราชูปถัมภ์ฯ

จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานและวุฒิการศึกษา โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างด้วยแบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนที่ปิงกรวิทยาพัฒนาในพระราชูปถัมภ์ฯ ปีการศึกษา 2568 จำนวน 6 โรงเรียน รวม 306 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนในพระราชูปถัมภ์ฯ ปีการศึกษา 2568 โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) ซึ่งได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาทั้งหมดจำนวน 175 คน จากนั้นดำเนินการสุ่มแบบแบ่งชั้น จำแนกตามสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนในพระราชูปถัมภ์ฯ

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 ฉบับ ซึ่งผู้วิจัยพัฒนาขึ้นจากการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยจัดแบ่งเนื้อหาออกเป็น 2 ตอน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) เกี่ยวกับประสบการณ์ในการปฏิบัติงานและวุฒิการศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนที่ปิงกรวิทยาพัฒนาในพระราชูปถัมภ์ฯ 5 ด้าน ประกอบด้วย

1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม	จำนวน 10 ข้อ
2. ด้านความเป็นผู้นำ	จำนวน 10 ข้อ
3. ด้านบุคลิกภาพ	จำนวน 10 ข้อ
4. ด้านมนุษยสัมพันธ์	จำนวน 10 ข้อ
5. ด้านวิสัยทัศน์	จำนวน 10 ข้อ

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาและวิเคราะห์เอกสาร ตำรา ทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้งจากแหล่งข้อมูลในประเทศและ

ต่างประเทศ เพื่อนำมาเป็นกรอบแนวคิดในการสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของการวิจัย

2. นำแบบสอบถามฉบับร่างที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสมของถ้อยคำ และความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย พร้อมรับข้อเสนอแนะเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้วิธีการหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item–Objective Congruence: IOC) ตามแนวคิดของสุวิมล ติรกานันท์ (2549, น. 139) เพื่อพิจารณาความเหมาะสมและความครอบคลุมของข้อคำถาม ผลปรากฏว่ารายข้อคำถามแต่ละด้านของคุณลักษณะความเป็นมีอาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ในช่วง 1.00 แปลผลได้ว่าข้อคำถามอยู่ในเกณฑ์สามารถนำมาใช้ได้ จำนวน 50 ข้อ

4. นำข้อมูลจากแบบสอบถามฉบับทดลองมาวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย (Simple Correlation) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมของแบบสอบถาม (Item–Total Correlation) เพื่อประเมินคุณภาพของข้อคำถามแต่ละข้อค่าอำนาจจำแนกรายข้อมีค่าต่ำสุด 0.540 และมีค่าสูงสุด 0.923

5. นำแบบสอบถาม ปรับปรุง แก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ เสนออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระเพื่อตรวจพิจารณาแล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) ครูผู้สอนกลุ่มโรงเรียนที่ปึงกรวิทยาพัฒนาในพระราชูปถัมภ์ฯ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 30 คน ตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) และความสอดคล้องภายในของแบบสอบถามดำเนินการโดยใช้วิธีคำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Coefficient Alpha) ตามแนวคิดของ Cronbach (1990, pp. 202–204) เพื่อประเมินความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ ผลการวิเคราะห์พบว่า แบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .985 แสดงให้เห็นว่าเครื่องมือวิจัยมีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูงมากและสามารถนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้อย่างเหมาะสม

6. นำแบบสอบถามซึ่งผ่านผลตรวจสอบคุณภาพเรียบร้อยแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระสำหรับตรวจพิจารณาเป็นขั้นตอนสุดท้ายก่อนทำเป็นฉบับสมบูรณ์สำหรับใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

4.การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 175 คน โดยมีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

1. ประสานงานเพื่อขอหนังสือขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ถึงประธานกลุ่มโรงเรียนที่ปิงกรวิทยาพัฒน์ในพระราชูปถัมภ์ฯ ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในกลุ่มโรงเรียนดังกล่าว ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้จัดส่งแบบสอบถามในรูปแบบออนไลน์ผ่านโปรแกรม Google Forms พร้อมจัดทำ QR Code สำหรับเข้าถึงแบบสอบถาม และเผยแพร่ผ่านช่องทางไลน์กลุ่มผู้ประสานงานครูผู้สอนของกลุ่มโรงเรียนที่ปิงกรวิทยาพัฒน์ในพระราชูปถัมภ์ฯ

2. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง และติดตามการตอบกลับเพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วนตามจำนวนที่ต้องการใช้ระยะเวลา 2 สัปดาห์ ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืนจำนวน 175 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

3. ตรวจสอบความสมบูรณ์และความครบถ้วนของแบบสอบถามที่ได้รับ จากนั้นดำเนินการลงรหัสข้อมูลและนำข้อมูลเข้าสู่โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติสำหรับคอมพิวเตอร์เพื่อประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

5.การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้งหมดมาตรวจสอบความครบถ้วนและความสมบูรณ์ของการตอบ โดยคัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามฉบับที่ตอบสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบแล้วมาดำเนินการลงรหัส (Coding) และกำหนดค่าน้ำหนักคะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดในแต่ละข้อคำถาม จากนั้นบันทึกข้อมูลลงในโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติสำหรับคอมพิวเตอร์ เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลตามหลักสถิติที่เกี่ยวข้อง

3. นำผลการคำนวณทางสถิติมาวิเคราะห์และแปลผลให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อศึกษาระดับคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนที่ปิงกรวิทยาพัฒน์ในพระราชูปถัมภ์ฯ สำหรับการ

แปลความหมายของคะแนน ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การแปลผลตามแนวคิดของ Likert (1967) ซึ่งเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบบ 5 ระดับ

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานและวุฒิการศึกษา จำนวน 175 คน ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 32.00 ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 5-10 ปี จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 44.57 ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 23.43 วุฒិการศึกษาของผู้บริหารและครูกลุ่มโรงเรียนที่ปึงกรวิทยาพัฒน์ในพระราชูปถัมภ์ฯ ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีจำนวน 128 คน คิดเป็นร้อยละ 73.14 และสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 26.86

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนที่ปึงกรวิทยาพัฒน์ในพระราชูปถัมภ์ฯ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด รายด้านส่วนมากอยู่ในระดับมากที่สุดยกเว้นด้านมนุษยสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนที่ปึงกรวิทยาพัฒน์ในพระราชูปถัมภ์ฯ

คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพ ของผู้บริหารสถานศึกษา	n=175		ระดับ	อันดับ
	$\bar{x}$	SD		
1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม	4.53	0.66	มากที่สุด	4
2. ด้านความเป็นผู้นำ	4.60	0.63	มากที่สุด	2
3. ด้านบุคลิกภาพ	4.59	0.64	มากที่สุด	3
4. ด้านมนุษยสัมพันธ์	4.48	0.74	มาก	5
5. ด้านวิสัยทัศน์	4.62	0.64	มากที่สุด	1
รวม	4.56	0.66	มากที่สุด	

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนที่ปึงกรวิทยาพัฒน์ในพระราชูปถัมภ์ฯ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

รายด้านส่วนมากอยู่ในระดับมากที่สุดยกเว้นด้านมนุษยสัมพันธ์อยู่ในระดับมากเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านด้านวิสัยทัศน์ ($\bar{X}$ = 4.62, SD = 0.64) ด้านความเป็นผู้นำ ($\bar{X}$ = 4.60, SD = 0.63) ด้านบุคลิกภาพ ($\bar{X}$ = 4.59, SD = 0.64) ด้านคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{X}$ = 4.53, SD = 0.66) ตามลำดับ ส่วนอันดับ สุดท้ายได้แก่ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ($\bar{X}$ = 4.48, SD = 0.74)

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนที่ปิงกรวิทยาพัฒนาในพระราชูปถัมภ์ฯ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้าน

คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา						
มืออาชีพของ	แหล่งข้อมูล	df	SS	MS	F	p
1. ด้านคุณธรรมจริยธรรม	ระหว่างกลุ่ม	2	2.44	1.22	3.534	.031
	ภายในกลุ่ม	172	59.37	.345		
	รวม	174	61.809			
2. ด้านความเป็นผู้นำ	ระหว่างกลุ่ม	2	4.415	2.208	7.474	.001
	ภายในกลุ่ม	172	50.805	0.295		
	รวม	174	55.22			
3. ด้านบุคลิกภาพ	ระหว่างกลุ่ม	2	3.977	1.988	6.108	.003
	ภายในกลุ่ม	172	55.992	0.326		
	รวม	174	59.969			
4. ด้านมนุษยสัมพันธ์	ระหว่างกลุ่ม	2	1.95	0.975	2.105	.125
	ภายในกลุ่ม	172	79.664	0.463		
	รวม	174	81.614			
5.ด้านวิสัยทัศน์	ระหว่างกลุ่ม	2	1.635	.817	2.35	.098
	ภายในกลุ่ม	172	59.827	.348		
	รวม	174	61.461			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	2.203	1.101	3.218	.042
	ภายในกลุ่ม	172	58.866	0.342		
	รวม	174	61.068			

จากตารางที่ 2 คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนที่ปึงกรวิทยาพัฒน์ในพระราชูปถัมภ์ฯ จำแนกจากประสบการณ์ โดยรวมด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความเป็นผู้นำ ด้านบุคลิกภาพมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านมนุษยสัมพันธ์ และ ด้านวิสัยทัศน์มีความแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จึงต้องดำเนินการเปรียบเทียบการแตกต่างรายคู่ในด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความเป็นผู้นำ และด้านบุคลิกภาพ

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนที่ปึงกรวิทยาพัฒน์ในพระราชูปถัมภ์ฯ จำแนกตามวุฒิการศึกษา

คุณลักษณะ ความเป็นมืออาชีพของ ผู้บริหารสถานศึกษา	วุฒิการศึกษา				t	p
	ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี			
	n=128		n=47			
	$\bar{x}$	SD	$\bar{x}$	SD		
1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม	4.53	0.59	4.50	0.61	0.28	.881
2. ด้านความเป็นผู้นำ	4.67	0.51	4.41	0.65	2.648	.021
3. ด้านบุคลิกภาพ	4.66	0.54	4.44	0.67	2.162	.026
4. ด้านมนุษยสัมพันธ์	4.52	0.67	4.35	0.71	1.398	.614
5. ด้านวิสัยทัศน์	4.65	0.56	4.53	0.67	1.166	.130
รวม	4.61	0.56	4.45	0.65	1.538	.196

จากตารางที่ 3 เปรียบเทียบคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนที่ปึงกรวิทยาพัฒน์ในพระราชูปถัมภ์ฯ จำแนกตามวุฒิการศึกษาพบว่า โดยรวมไม่แตกต่างกัน รายด้านพบว่า ด้านความเป็นผู้นำ และ ด้านบุคลิกภาพมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

1. จากการศึกษาคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนที่ปึงกรวิทยาพัฒน์ในพระราชูปถัมภ์ฯ ผู้วิจัยพบ ประเด็นที่น่าสนใจดังนี้

1.1 คุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรม พบว่า คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนที่ปึงกรวิทยาพัฒน์ในพระราชูปถัมภ์ฯ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนที่ปึงกรวิทยาพัฒน์ในพระราชูปถัมภ์ฯ เป็นผู้ที่ปฏิบัติตามหลักของศาสนาที่นับถือ เป็นผู้ที่รู้จักยับยั้ง ชั่งใจ ไตร่ตรองให้รอบคอบก่อนคิด พูด และเป็นผู้ที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารครุยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริต มีความยุติธรรมในการปฏิบัติงานปฏิบัติต่อผู้ใต้บังคับบัญชาและบุคลากรในสถานศึกษาอย่างเสมอภาคเคารพสิทธิและศักดิ์ศรีของผู้อื่นตลอดจนปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งในด้านการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติงานส่งเสริมบรรยากาศในการทำงานที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของคุณธรรม จริยธรรม สอดคล้องกับพิมพ์กมล พลอ่อนสา (2565, น. 362-372) ได้ศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ อำเภอเมืองจังหวัดขอนแก่น พบว่า ด้านคุณธรรม จริยธรรม โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด

1.2 คุณลักษณะด้านความเป็นผู้นำ พบว่า คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนที่ปึงกรวิทยาพัฒน์ในพระราชูปถัมภ์ฯ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนที่ปึงกรวิทยาพัฒน์ในพระราชูปถัมภ์ฯ เป็นผู้ที่แต่งกายสุภาพ เรียบร้อย เหมาะสมตามรูปแบบวัฒนธรรมและเป็นผู้ที่มีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรง เป็นผู้ที่มีกิริยาสุภาพ อ่อนโยนกับทุกคน สามารถเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ครูและบุคลากรในสถานศึกษา อีกทั้งยังมีความสามารถในการสร้างแรงจูงใจและนำพาองค์กรให้ดำเนินงานไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของแววดาว ทดคุย (2568, น.220-231) พบว่าแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม คุณลักษณะด้านความเป็นผู้นำ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด

1.3 คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ พบว่า คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนที่ปึงกรวิทยาพัฒน์ในพระราชูปถัมภ์ฯ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนที่ปึงกรวิทยาพัฒน์ในพระราชูปถัมภ์ฯ เป็นผู้ที่แต่งกายสุภาพ เรียบร้อย เหมาะสมตามรูปแบบวัฒนธรรมและค่านิยม เป็นผู้ที่มีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรง และเป็นผู้ที่มีกิริยาสุภาพ อ่อนโยนกับทุกคนทำ

ให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดี น่าเชื่อถือ และสามารถสร้างความประทับใจแก่ครู บุคลากร และผู้ที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับงานวิจัยของพิมพ์กมล พลอ่อนสา (2565, น. 362-372) ได้ศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น พบว่าด้านคุณธรรม จริยธรรม โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด

1.4 คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์ พบว่า คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนที่ปึงกรวิทยาพัฒน์ในพระราชูปถัมภ์ฯ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนที่ปึงกรวิทยาพัฒน์ในพระราชูปถัมภ์ฯ เป็นผู้ที่ยกย่องให้เกียรติผู้ร่วมงาน เป็นผู้มีอัธยาศัยดีและใช้วาจาสุภาพ และผู้ที่คอยให้คำแนะนำและช่วยเหลือแก่ครูและบุคลากรในสถานศึกษาอย่างเหมาะสม ส่งผลให้เกิดความร่วมมือและความสัมพันธ์อันดีในการปฏิบัติงานร่วมกันภายในองค์กร สอดคล้องกับงานวิจัยของรัชฎาพร สีทา (2566, น. 15-29) พบว่าคุณลักษณะการเป็นผู้บริหารมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก

1.5 คุณลักษณะด้านวิสัยทัศน์ พบว่า คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนที่ปึงกรวิทยาพัฒน์ในพระราชูปถัมภ์ฯ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนที่ปึงกรวิทยาพัฒน์ในพระราชูปถัมภ์ฯ เป็นผู้ที่ยส่งเสริมการจัดการความรู้และ เปิดโอกาสให้ครูได้อบรม สัมมนาและแสวงหาความรู้รวมทั้งสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ เป็นผู้ที่ยคอยสนับสนุนบุคลากรในการแสวงหาวิธีการใหม่ ๆ เพื่อการปฏิบัติงาน และเป็นผู้ที่รู้จักเด่นจุดด้อยภายในองค์กรเพื่อนำมาวางแผนพัฒนาและกำหนดทิศทางการบริหารสถานศึกษาให้สอดคล้องกับเป้าหมายและการเปลี่ยนแปลงของสังคมในอนาคต สอดคล้องกับงานวิจัยของดิเรก แสงนีก (2567, น. 1-14) พบว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารมืออาชีพยุคใหม่ตามทัศนคติของครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 คุณลักษณะด้านวิสัยทัศน์ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด

2. ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนที่ปึงกรวิทยาพัฒน์ในพระราชูปถัมภ์ฯ

2.1 จำแนกตามประเภทการดำเนินงาน คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนที่ปึงกรวิทยาพัฒน์ในพระราชูปถัมภ์ฯ จำแนกตาม

ประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความเป็นผู้นำ ด้านบุคลิกภาพ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านมนุษยสัมพันธ์ และ ด้านวิสัยทัศน์ มีความแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จึงต้องดำเนินการเปรียบเทียบการแตกต่างรายคู่ในด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความเป็นผู้นำ และด้านบุคลิกภาพ ทั้งนี้ อาจเนื่องจาก ระดับประสบการณ์ในการทำงานของบุคลากรมีอิทธิพลต่อการรับรู้และการประเมินคุณลักษณะของผู้บริหารในหลายมิติโดยเฉพาะด้านที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่สามารถสังเกตได้โดยตรง เช่น คุณธรรมจริยธรรม ภาวะผู้นำ หรือบุคลิกภาพ ซึ่งมักสะท้อนออกผ่านการปฏิบัติงานประจำวันของผู้บริหารอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้บุคลากรที่มีประสบการณ์แตกต่างกันให้ระดับการประเมินไม่เหมือนกันจนเกิดความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในขณะที่คุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์และด้านวิสัยทัศน์ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อาจเป็นเพราะผู้บริหารในกลุ่มโรงเรียนที่ปิงกรวิทยาพัฒนาในพระราชูปถัมภ์ฯ มีรูปแบบการปฏิบัติงานและแนวคิดในการบริหารที่เป็นไปในทิศทางเดียวกันตามมาตรฐานและเป้าหมายของเครือข่ายโรงเรียนในพระราชูปถัมภ์ฯ โดยเฉพาะด้านการสื่อสาร การประสานงาน การทำงานร่วมกับบุคลากร และการกำหนดทิศทางการพัฒนาโรงเรียน ซึ่งเป็นภารกิจที่ผู้บริหารต้องแสดงออกอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องต่อบุคลากรทุกกลุ่มทำให้การรับรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะทั้งสองด้านดังกล่าวไม่แตกต่างกันอย่างชัดเจน แม้ระดับประสบการณ์ในการทำงานของบุคลากรจะไม่เท่ากันก็ตาม ส่งผลให้ครูที่มีประสบการณ์ต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรม ภาวะผู้นำ และบุคลิกภาพ ที่แตกต่างกัน และคุณลักษณะด้านมนุษยสัมพันธ์และด้านวิสัยทัศน์ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของทิพย์มณี สีหาบุตร (2568, น. 64-81) ได้ศึกษาคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในสถานศึกษา สหวิทยาเขตนวสิรินครินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในสถานศึกษา สหวิทยาเขตนวสิรินครินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ซึ่งจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐทิชา เมืองหนองจอก (2566, น. 1-13) ได้ศึกษาการศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหาร

มีอาชีพสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 ซึ่งจำแนกตามประเภทการทำงาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา คุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนที่ปึงกรวิทยาพัฒนาในพระราชูปถัมภ์ฯ จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน รายด้านพบว่า ด้านความเป็นผู้นำ และด้านบุคลิกภาพ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ อาจเนื่องจาก บุคลากรที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกันย่อมมีพื้นฐานความรู้ ประสบการณ์ทางวิชาการและกรอบแนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ไม่เหมือนกันซึ่งมีผลต่อการรับรู้และการประเมินคุณลักษณะของผู้บริหารในสองมิติดังกล่าว ผู้ที่มีวุฒิการศึกษาสูงอาจมีมุมมองด้านการบริหารเชิงวิชาการที่ชัดเจนกว่า เกิดจากการผ่านการเรียนรู้ทฤษฎีการบริหาร การบริหารเชิงกลยุทธ์ หรือทฤษฎีภาวะผู้นำในระดับที่ลึกซึ้งกว่า จึงมีเกณฑ์ในการพิจารณาคุณลักษณะด้านความเป็นผู้นำที่ละเอียดและครอบคลุมกว่า เช่น การตัดสินใจเชิงวิชาการ การบริหารเชิงคุณภาพ การกำกับติดตามงาน การกำหนดทิศทางและเป้าหมายโรงเรียน หรือความสามารถในการสร้างแรงบันดาลใจให้บุคลากรขณะที่ผู้ที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าอาจประเมินโดยอาศัยการสังเกตพฤติกรรมที่ปรากฏในงานประจำวันเป็นหลัก ทำให้ระดับการประเมินแตกต่างกันจนเกิดความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในด้านบุคลิกภาพ วุฒิการศึกษาอาจมีผลต่อความคาดหวังเกี่ยวกับภาพลักษณ์ ความมั่นใจ ท่วงทำนองการสื่อสาร และกิจกรรมารยาทของผู้บริหาร บุคลากรที่มีพื้นฐานทางวิชาการสูงมักให้ความสำคัญกับบุคลิกภาพวิชาชีพ เช่น ความน่าเชื่อถือ ความเป็นผู้ใหญ่ทางอารมณ์ ความสุขุม รอบคอบ และความมีวุฒิภาวะในการบริหาร จึงมีเกณฑ์ในการประเมินที่เข้มข้นกว่ากลุ่มอื่น ส่งผลให้ผลการประเมินด้านบุคลิกภาพของผู้บริหารมีความแตกต่างระหว่างวุฒิการศึกษาอย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาในภาพรวมแล้วการที่ไม่พบความแตกต่างของคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพโดยรวมอาจสะท้อนให้เห็นว่าผู้บริหารในกลุ่มโรงเรียนที่ปึงกรวิทยาพัฒนาในพระราชูปถัมภ์ฯ มีมาตรฐานการปฏิบัติงานที่สอดคล้องกันโดยรวมตามบริบทของเครือข่ายโรงเรียน แต่ในบางด้าน เช่น ความเป็นผู้นำและบุคลิกภาพ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการแสดงออกทางพฤติกรรมที่มีความเฉพาะตัวมากกว่า จึงทำให้ความแตกต่างตามวุฒิการศึกษาปรากฏอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของรัชฎาพร สีทา (2566, น. 15-29) ผลการวิจัย พบว่า คุณลักษณะการเป็นผู้บริหารมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 ซึ่งจำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ

ณัฐทิชา เมืองหนองจอก (2566, น. 1-13) ได้ศึกษาการศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1 ซึ่งจำแนกคุณวุฒิการศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับเขตพื้นที่การศึกษา

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสามารถนำไปยกระดับมาตรฐานวิชาชีพของผู้บริหาร สถานศึกษา เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษามีคุณลักษณะผู้นำที่สอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพ
2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรมีการพัฒนาคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา เสริมสร้างระบบ แรงจูงใจในการบริหารสถานศึกษา เพื่อให้ผู้บริหารสามารถพัฒนา ปรับปรุง การบริหารสถานศึกษา ให้มีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา

1. ผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพควรเป็นผู้ประเมินความดีความชอบตามระเบียบอย่างยุติธรรม เป็นผู้ที่มีความยุติธรรมต่อผู้ร่วมงานทุกคนอย่างเท่าเทียมกันมีความซื่อตรงต่อตนเองและผู้อื่นวางตัวเป็นกลางไม่ลำเอียงหรือมีอคติ เป็นผู้ที่มีความประพฤติดีทั้งทางกาย ทางวาจา ทางใจและมองโลกในแง่ดี เป็นผู้ที่ไม่ละเว้นจากอบายมุขทั้งปวง เป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์สุจริตในการทำงาน
2. ผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพควรเป็นผู้ที่สามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองได้ เป็นผู้ที่มีมองกว้างไกล กล้าเปลี่ยนแปลงหรือริเริ่มสิ่งใหม่ๆ เป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ของตนเอง เป็นผู้ที่มีความเชื่อมั่นและเคารพในความคิดเห็นของตนเองและผู้อื่น เป็นผู้ที่มีความสามารถในการวางแผน
3. ผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพควรเป็นผู้ที่มีความมั่นคงทางอารมณ์ สามารถควบคุมอารมณ์ได้ดี เป็นผู้ที่มีปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ต่างๆ ได้ดี เป็นผู้ที่มีความคล่องแคล่วว่องไว ตื่นตัวอยู่เสมอ เป็นผู้ที่ใช้ภาษาถูกต้องเหมาะสมกับกาลเทศะ สามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นผู้ที่มีความสุขุมรอบคอบในการปฏิบัติงาน
4. ผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพควรเป็นผู้ที่สามารถปรับตัวเข้ากับผู้ใต้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงานได้เป็นอย่างดี เป็นผู้รับฟังความคิดเห็นและปัญหาของ

ผู้ร่วมงานอย่างใจเย็น เป็นผู้ที่มีความอ่อนน้อมถ่อมตน เป็นผู้ที่สร้างขวัญและกำลังใจอยู่เสมอ เป็นผู้มีการปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนร่วมงานและความสามารถในการทำงานเป็นทีม

5. ผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพควรเป็นผู้ที่ยอมรับรับฟังคำวิพากษ์วิจารณ์ ความคิดเห็น และข้อเสนอแนะของบุคลากรในสถานศึกษา เป็นผู้ที่มีความสามารถในการวางแผน การคาดการณ์และวินิจฉัยภาพในอนาคตของสถานศึกษาได้ เป็นผู้ที่มีความกระตือรือร้นในการวางแผนการทำงาน เป็นผู้ที่สามารถวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบันเพื่อวางแผนอนาคตได้ เป็นผู้ที่มีแนวทางที่จะปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้งในด้านปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ และปัจจัยด้านบริบทของสถานศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์ที่สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา และยกระดับคุณภาพการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. ควรศึกษาวิจัยคุณลักษณะความเป็นมืออาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทางการศึกษา (Stakeholders) ได้แก่ นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรบริหารส่วนตำบล เพื่อให้ได้มุมมองที่หลากหลาย สะท้อนความต้องการที่แท้จริงของผู้เกี่ยวข้อง อันจะนำไปสู่การกำหนดแนวทางพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาในแต่ ละพื้นที่ได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของชุมชน

3. ควรขยายกลุ่มตัวอย่างไปยังสถานศึกษาที่มีบริบทแตกต่างกัน เช่น สถานศึกษา ในเขตเมือง เขตชนบท หรือสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ เพื่อให้ ผลการวิจัยมีความครอบคลุม สามารถเปรียบเทียบความแตกต่าง และนำไปอ้างอิงใช้ ประโยชน์ในวงกว้างได้มากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กรรณิการ์ เพชรณกรรจ์. (2568). การพัฒนาตัวบ่งชี้คุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพของ ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 1. *วารสารมณีเชษฐาราม วัดจอมมณี*, 8(3), 211-220.
- จุฑามาส อีรภาพสภาพร. (2568). คุณลักษณะผู้บริหารในยุคดิจิทัลกับประสิทธิผลการ บริหารวิชาการสถานศึกษาของบุคลากรทางการศึกษา สำนักบริหารงานเขตพื้นที่ การศึกษา. *วารสารสถาบันพอดิ*, 2(3), 25-34.

- ณัฐธิชา เมืองหนองจอก. (2566). การศึกษาคูณลักษณะของผู้บริหารมีอาชีพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1. (สารนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- ดิเรก แสงกนก. (2567). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารมีอาชีพยุคใหม่ตามทัศนคติของครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3. *วารสารเสียงธรรมจากมหายาน*, 10(1), 1-14.
- ทิพย์มณี สีหาบุตร. (2568). คุณลักษณะความเป็นมีอาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในสถานศึกษา สหวิทยาเขตนวสิรินครินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2. *วารสารปัญญาภาวนา*, 2(1), 64-81.
- พิมพ์กมล พลอ่อนสา. (2565). คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพตามความคิดเห็นของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษในอำเภอเมืองขอนแก่น. *วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬาลงกรณ์*, 9(2), 362 -372.
- รัชฎาพร สีทา. (2566). คุณลักษณะการเป็นผู้บริหารมีอาชีพของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 5(2), 15-29.
- วิฑูรย์ วงสะพงษ์. (2566). คุณลักษณะของผู้บริหารมีอาชีพในสถานการณ์การศึกษาระดับพื้นฐาน. *Journal of Sustainable Social Development ISSN*, 4(1), 1.
- แววดาว ทดคุย. (2568). แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม. *วารสารครุศาสตร์ปัญญา*, 4(2), 219-231.
- สิริขวัญ อาจวิชัย. (2565). คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะประจำสายงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มุกดาหาร. *วารสารการบริหารและนิเทศการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสาร*, 13(3), 42-55.
- สุวิมล ติรกันันท์. (2549). การใช้สถิติในงานวิจัยทางสังคมศาสตร์ : แนวทางสู่การปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.